

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 56/23

V Lucemburku dne 30. března 2023

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-27/22 | Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft

Podle generálního advokáta Campose Sánchez-Bordony společnosti Volkswagen nemůže být v Itálii uložena sankce za „Dieselgate“ poté, co jí byla uložena sankce v Německu, pokud koordinace mezi sankčními řízeními v obou státech nebyla dostatečná

Sankce uložená italskými orgány by mohla mít trestněprávní povahu, a pokud by bylo konstatováno, že skutky jsou totožné se skutky, o nichž již bylo rozhodnuto v Německu, bylo by porušeno právo nebýt dvakrát potrestán za stejný trestný čin

Zásada *ne bis in idem* zakazuje kumulaci stíhání nebo sankcí, které mají trestněprávní povahu za tytéž skutky proti téže osobě. Uvedená zásada je zakotvena v článku 50 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

Skupina Volkswagen uvedla na trh po celém světě 10,7 milionů vozidel s dieselovým motorem, které byly vybaveny zařízeními k falšování měření emisí znečišťujících látek. Z nich 700 000 bylo prodáno v Itálii.

Dne 4. srpna 2016 uložil italský úřad pro ochranu hospodářské soutěže společnosti Volkswagen a její dceřiné společnosti pokutu ve výši 5 milionů eur s odůvodněním, že prodej těchto vozidel a klamavá reklama, která byla prováděna v souvislosti s nimi – která zdůrazňovala jejich slučitelnost s právními předpisy v oblasti životního prostředí – jsou nekalými obchodními praktikami. Společnost Volkswagen podala k italským soudům žalobu proti pokutě, která byla nejvyšší pokutou za porušení tohoto typu.

V roce 2018 oznámilo státní zastupitelství v Brunšviku, které zahájilo trestní řízení proti skupině Volkswagen v Německu, výše uvedenému úřadu, že této skupině byla uložena pokuta ve výši miliardy eur za celosvětové uvádění na trh výše uvedených vozidel a reklamu, kterou šířily v souvislosti s nimi. Volkswagen nepodala žalobu proti sankci a zaplatila pokutu dne 18. června 2018.

Dne 3. dubna 2019 italský soud zamítl žalobu Volkswagen v prvním stupni, přestože byla tomuto podniku již s konečnou platností uložena peněžitá sankce v Německu. Uvedený soud měl za to, že sankce uložena italským úřadem pro ochranu hospodářské soutěže má jiný právní základ, takže zásada *ne bis in idem* nebrání tomu, aby byla podniku uložena sankce v Itálii.

Volkswagen podala odvolání proti tomuto zamítavému rozsudku k italské Státní radě, která podala Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, v níž položila několik otázek týkajících se uplatnění zásady *non bis in idem*.

Zprvce Státní rada chce zjistit, zda takové správní sankce, jako jsou sankce uložené skupině Volkswagen v Itálii, mají trestněprávní povahu a vztahuje se na ně působnost článku 50 Listiny.

Ve svém stanovisku předneseném dnes generální advokát Manuel Campos Sánchez-Bordona uvádí, že je **na Státní**

radě, aby určila, zda řízení a sankce mají trestněprávní povahu, přičemž má zohlednit i) právní kvalifikaci protiprávního jednání ve vnitrostátním právu; ii) povahu protiprávního jednání a sankce; a iii) přísnost sankce. Generální advokát má za to, že sankce uložená v Německu má trestněprávní povahu a to platí také pro sankci uloženou v Itálii. Posledně uvedená sankce – ledaže by byla v italském právu kvalifikována jako správní sankce – **má také trestněprávní povahu z důvodu jejího represivního účelu a její přísnosti.**

Zadruhé generální advokát má za to, že taková sankce, jako je **sankce uložena italským úřadem na ochranu hospodářské soutěže, právnícké osobě (Volkswagen), která se dopustila nekalých obchodních praktik, porušuje právo nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin** (článek 50 Listiny), **pokud právnická osoba již byla odsouzena pravomocným trestněprávním rozsudkem v jiném členském státě (Německo) za stejný skutek.**

Generální advokát vysvětluje, že v této věci byla zahájena **dvě sankční řízení**, přičemž řízení v Německu bylo ukončeno uložením **pravomocné sankce**, takže je třeba určit, zda se obě řízení týkala stejných skutků (objektivní totožnost) a byla zahájena proti stejné osobě (subjektivní totožnost).

I když má generální advokát za to, že Státní rada má rozhodnout v tomto ohledu, je toho názoru, že **obě řízení se týkají téže právnické osoby (Volkswagen), a skutky, za které byly uloženy sankce,** jsou **totožné** z věcného a časového hlediska. **Pokud je tomu tak, je možné, že bylo porušeno základní právo zakotvené v článku 50 Listiny).**

Zatřetí **Státní rada si přeje zjistit, zda v tomto případě může být odůvodněna výjimka ze zásady *non bis in idem*.**

Generální advokát Campos Sánchez-Bordona zdůrazňuje, že **omezení tohoto základního práva podléhá určitým podmínkám:** i) kumulace sankcí musí být stanovena zákonem; ii) musí být dodržena podstata základního práva; iii) musí existovat důvod obecného zájmu; a iv) omezení musí být v souladu se zásadami nezbytnosti a proporcionality.

Podle generálního advokáta vyvstávají problémy týkající se požadavku proporcionality a nezbytnosti omezit základní právo. Jednou ze skutečností, kterou musí Státní rada zohlednit za účelem posouzení obou řízení je konkrétně **koordinace sankčních řízení a důkaz o dostatečně úzké věcné a časové souvislosti mezi nimi. K této koordinaci patrně nedošlo v tomto případě.**

I když některé oblasti unijního práva zahrnují koordinační postupy, v tomto případě neexistoval žádný zvláštní mechanismus koordinace, který by vnitrostátní orgány mohly uplatnit. Generální advokát zdůrazňuje v tomto ohledu **obtíž uplatnit kritérium koordinace v případě kumulace sankčních řízení v obou členských státech zahájených orgány příslušnými v odlišných odvětvích činnosti a neexistenci žádného právního mechanismu pro koordinaci jejich zásahů.**

Generální advokát Campos Sánchez-Bordona navrhuje tedy odpovědět Státní radě, že **základní právo nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin nemůže být omezeno, pokud došlo k souběžné kumulaci zahájených řízení a uložení trestu ze strany vnitrostátních orgánů dvou nebo více členských států, s příslušností v různých oblastech, bez dostatečné koordinace.**

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu

s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Zůstaňte ve spojení!

